

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет
Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

Спеціальність А 3 Початкова освіта

Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
початкової освіти та освітніх інновацій.

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теорія та методика виховання
Викладач (-і)	Кіліченко О.І.
Контактний телефон викладача	+380673717696
E-mail викладача	oksana.kilichenko@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.cnu.edu.ua/
Консультації	Згідно з розкладом
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є виховний процес у сучасній початковій школі. Сучасний учитель початкової школи є одночасно викладачем, вихователем, організатором діяльності дітей, активним учасником спілкування з учнями, їх батьками та колегами; консультантом, дослідником. Курс «Теорія та методика виховання» передбачає забезпечення студентів систематизованими знаннями із організації виховного процесу з учнями молодшого шкільного віку, педагогічними навичками та вміннями із використання, як традиційних та інноваційних форм і методів виховної роботи, збагачує фахову підготовку та стимулює формування професійно-педагогічних ціннісних орієнтацій і компетентностей. Даний курс є дисципліною, що покликана розширити гуманітарні горизонти випускника ЗВО, стати елементом наукового світогляду, знань, умінь і основою розвитку здібностей до організації і проведення виховної роботи учнями молодшого шкільного віку. Курс побудований таким чином, що теоретичні знання використовуються і моделюються через процес аналізу та конструювання виховних ситуацій.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є: розкриття теоретико-практичних основ теорії виховання як науки про організацію виховного процесу в початковій школі, визначення особливостей організації виховного процесу в умовах війни. Підготувати здобувачів вищої освіти до виховної роботи з учнями молодшого шкільного віку <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є: - розкриття теоретико-практичної основи теорії виховання як науки про організацію виховного процесу в початковій школі; - ознайомлення та збагачення здобувачів вищої освіти знаннями змісту, сутності, принципів, закономірностей, методів та організаційних форм виховання молодших школярів за основними напрямками; - формування умінь, навичок планування та організації виховного процесу в початковій школі. Спрямовання майбутнього педагога на творчу діяльність та самореалізацію особистості.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Загальні компетентності:</u> ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і	

досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-9. Здатність ухвалювати рішення і діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності:

СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

СК-13. Здатність до формування у здобувачів початкової освіти інфомедійної грамотності, критичного мислення та умінь аналізувати медійну інформацію

СК-14. Здатність здійснювати професійну діяльність в умовах регіонального освітнього середовища.

Програмні результати:

ПР-02. Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах..

ПР-08. Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПР-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності..

ПР-13. Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу..

ПР-15. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу. класів.

ПР-16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

ПР-17. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.

ПР-19. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

5. Організація навчання					
Обсяг навчальної дисципліни					
Вид заняття		Загальна кількість годин			
лекції		30			
семінарські заняття / практичні / лабораторні		24			
лабораторні		6			
самостійна робота		110			
Ознаки навчальної дисципліни					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
5	Початкова освіта	3	Нормативна		
Тематика навчальної дисципліни					
Тема		кількість год.			
		лекції	заняття		сам. роб.
			Пр	Лаб	
1. Суть процесу виховання. Національне виховання		2	2		8
2. Закономірності та принципи виховання		2	2		8
3. Методи, прийоми та засоби виховання		2	2		8
4. Форми організації виховного процесу в початковій школі		2		2	8
5. Особливості виховання дітей в сім'ї		2	2		8
6. Розумове виховання молодших школярів		2	2		8
7. Формування основ наукового світогляду учнів початкових класів		2	2		8
8. Моральне виховання учнів молодшого шкільного віку.		2	2		8
9. Естетичне виховання учнів молодшого шкільного віку		2	2		8
10. Трудове виховання учнів молодшого шкільного віку		2	2	2	8
11. Фізичне виховання учнів молодшого шкільного віку		2	2		8
12. Екологічне виховання учнів початкової школи		2	2		8
13. Національно-патріотичне виховання.		2	2		8
14. Виховання особистості в колективі. Булінг у початковій школі		2		2	8
15. Діагностика у вихованні		2			8
ЗАГ.		30	24	6	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання знань здобувачів освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (http://surl.li/sveiyt). Оцінювання здійснюється на основі накопичувальної системи оцінювання знань за 100-бальною шкалою. Вид контролю: екзамен – 50 балів.

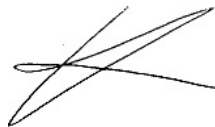
	Лекції - 5 Практичні заняття – 30 Лабораторні заняття - 5 Самостійна робота -5 Контрольна робота - 5 Максимальна кількість балів – 100 балів
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 5 балів. Самостійна домашня робота – 5 балів.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 30 балів.
Неформальна освіта (сертифікати)	Наявність сертифіката – 5 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх запланованих робіт
Підсумковий контроль	Екзамен. Форма здачі – комбінована (усна, письмова).
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> Завдання для письмових робіт відображенні на дистанційному і в гугл-класі. Їх виконання письмових робіт у процесі вивчення навчальної дисципліни є обов'язковим для всіх здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Інформація щодо результатів тестування, виконання індивідуальних / групових робіт, презентації результатів самостійної роботи, загальна оцінка змістового модуля в цілому надається кожному здобувачеві освіти індивідуально. Неприпустимими є плагіат та списування. <u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» http://surl.li/vystzz; «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» http://surl.li/fhjkjz ; Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/. <u>Відвідування занять:</u> Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» http://surl.li/omcveh <u>Неформальна освіта:</u> Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://cutt.ly/QeXSxE0n передбачає можливість зарахування неформальної освіти й отримання додаткових балів	
8. Рекомендована література	
1. Башкір О.І. Теорія виховання: навчально-методичний посібник. Харків, 2016. 96 с. URL: https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/83fa116b-c728-4895-8eb4-9bf1319c8e0e/content 2. Ващенко Г. Виховний ідеал. Полтава: Полтавський вісник, 1994. 190с.	

3. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Дрогобич: Коло, 2006. URL: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/library/vyshnevsky.pdf>
4. Волкова Н.П. Педагогіка. К.: Академія, 2007. URL: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/library/volkova.pdf>
5. Гончаренко С.У Український педагогічний словник. Либідь, 1997. URL: <http://surl.li/uhdaar>
6. Голюк О.А. Теорія виховання: практичні заняття: Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Початкове навчання». Вінниця: ВДПУ, 2011. 140 с. URL: <https://library.vspu.net/jspui/bitstream/123456789/825/1/Posibnik.pdf>
7. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
8. Закон України «Про освіту» (2017). URL: <http://www.osvita-konotop.gov.ua/zakon-ukra%D1%97ni-vid-05-09-2017-2145-viii-pro-osvitu.htm>
9. Зміни, що вносяться до деяких стандартів вищої освіти, затверджених відповідними наказами Міністерства освіти і науки України. Наказ № 842 від 13.06.2024 р. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2024/Nakaz-842.vid.13.06.2024.pdf>
10. Ковальчук В. Теорія і практика виховання. Методичні рекомендації до семінарських занять /для студентів спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія). Житомир: Вид-во ЖДУ, 2023. 50 с.
11. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України. Наказ Міністерства освіти і науки України. 06 червня 2022 року № 527. URL: <https://lpnu.ua/viddil-molodizhnoi-polityky-ta-sotsialnoho-rozvytku/kontseptsiiia-natsionalno-patriotychnoho>
12. Концепція військово-патріотичного виховання в системі Міністерства оборони України. Наказ Міністерства оборони України. 14 серпня 2024 року № 554. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0554322-24#Text>
13. Концепція громадянського виховання. Громадянська Освіта, 2000, № 21. URL: <https://osvita.khpg.org/index.php?id=976002302>
14. Концепція громадянського виховання. *Громадянська освіта*. 2000. № 21. <https://osvita.khpg.org/index.php?id=976002302>
15. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2-18. № 710-р (в редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2022 р. № 893-р). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/893-2022-%D1%80#n7>
16. Стратегія національно-патріотичного виховання. Указ Президента України від 18 травня 2019 року № 286/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/286/2019#n15>
17. Кузьмінський А.І., Вовк Л.П., Омеляненко В.Л. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум. К.: Знання - Прес, 2003..
18. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка у запитаннях і відповідях. К.: Знання - Прес, 2003 URL: <https://westudents.com.ua/knigi/345-pedagogka-u-zapitannayah-vdpovdyah-kuzmnskiy-a.html>.
19. Лаппо В.В. Теорія і методика виховання: навчальний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2023. 384 с.
20. Максимюк С.П. Педагогіка: Навч.посіб. К.: Кондор, 2005. URL: https://4vpupo.org.ua/download/metod_probl/pedagogika.pdf
21. Маценко Л.М. Теорія і методика виховання: навчальний посібник. К.: ЦП «Компринт» 2019. 319 с. URL: <https://dglb.nubip.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8e497d6f-345c-4ec1-98cf-53c937bb9ff2/content>
22. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. К., 2007. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/347-pedagogka-moyseyuk-n.html>
23. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
24. Олійр М. П. Теорія виховання : лекційний курс. Івано-Франківськ : ПНУ, 2014. 162 с.
25. Пальчевський С.С. Педагогіка. К.: Каравела, 2007. URL:

<http://librarium.freehostia.com/human/pedagogics/10/pedagogika-palchevskiy.html>

26. Практикум з педагогіки/ за заг.ред. О.А.Дубасенюк. Житомир: Вид-во Житомир.держ.ун-т, 2017. 546 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/196239021.pdf>
 27. Практична педагогіка виховання: Посібник з теорії та методики виховання / За ред. Красовицького М.Ю. К.- Івано-Франківськ: Плай, 2000. Р.І.
 28. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти : пос. для вчителів і методистів початкового навчання / О. Я. Савченко. – 2-ге вид., доповн., переробл. – К. : Богданова А. М., 2009. – 82 – 89 с.
 29. Стельмах Н.В. Теорія та методика виховання дітей. Миколаїв: Ліон, 2018. 265 с. URL: <http://surl.li/chsfhq>
 30. Сухомлинський В.О. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості // Вибрані твори: в 5 т. К.: Рад. шк., 1976. Т.1. С.55-202..
 31. Фіцула М.М. Педагогіка. К.: Академія, 2002. URL: http://odnorobivka.edu.kh.ua/Files/downloads/Fitsula_M_M_-_Pedagogika_Alma-mater_-_2002.pdf
 32. Червінська І. Б. Методика виховної роботи в початковій школі: теорія і практика: навчально-методичний комплекс. Частина І. Опорні конспекти лекцій. Івано-Франківськ: В-во Симфонія Форте, 2023. 346 с.
 33. Червінська І.Б. Методика виховної роботи: методичні вказівки до виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни для студентів педагогічного факультету Вид. 2. доп. Івано-Франківськ: ПНУ, 2024. 56с. URL:<http://194.44.152.155/elib/local/pv/2311.pdf>
 34. Червінська І. Б. Довбенко С. Теоретико-методичні засади виховної роботи в початковій школі. Навч.-метод. посібник. Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2012. 516 с. Гриф МОН України. «Затверджено Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України» (Лист 1/11-18043 від 20.11.2012 р.). URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21
 35. Шарапова Г. М. Лекції з теорії та методики виховання. URL: <https://vseosvita.ua/user/id219953/library> <https://vseosvita.ua/library/konspekt-lekcij-z-teoria-tametodika-vihovanna-407810.htm>
 36. Щербань П.М. Прикладна педагогіка: навч.-метод. посіб. – К.: Вища шк., 2002. С.73-90
 37. Ягупов В.В. Педагогіка. К.: Либідь, 2003. URL: https://eduknigi.com/ped_view.php?id=23
- Інформаційні ресурси:*
1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники.) URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal>
 2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
 3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. URL:<http://lib.pnu.edu.ua/>

Викладач
кандидат педагогічних наук,
доцент

Оксана КІЛІЧЕНКО